

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravištvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Velesrbi izzivajo prečane

Viharna seja Narodne skupščine. — Radikalni poslanec pravi, naj bodo Hrvati veseli, da jim ni treba plačevati voj. odškodnine

Beograd, 30. maja. Narodna skupščina je na današnji seji nadaljevala razpravo o včerajšnjem predlogu poslanca Pribičevića, naj vlada takoj obvesti skupščino, koliko je resnice na tem, da ji namerava predložiti nettunske konvencije v ratifikacijo. Na včerajšnji seji sta po govoru g. Pribičevića podpirala njegov predlog poslanca dr. Drljević in Sava Kosanović, nakar je bila seja zaključena.

Današnja seja se je pričela ob 10.15. Po običajnih formalnostih je prvi dobil besedo črnogorski radikal Puniša Račić. Njegov govor je kakor vedno izževal v Narodni skupščini veliko veselost, opozicija pa ga je neprestano prekinjala z medklici in tako čisto spravila govornika popolnoma iz koncepta. Kakor vedno, kadar nastopi v Narodni skupščini, je g. Puniša Račić tudi to pot pokazal v svojem govoru pravo lice Vukičević-Koroščevega velikosrbskega hegemonističnega režima. Njegov govor je kulminiral v psovanju opozicije, kateri je najbolj zameril, da ovira vlado pri najetju inozemskega posojila. Najbolj ga pa boli, da opozicija s tem onemogoča zgradbo tako zvane jadranske proge, ki bo vezala Beograd preko Črne gore z Jadranskim morjem. Proga bi morala teči namreč preko njegovega dvorišča. Ko je opozicija opozarjala z medklici na to dejstvo in s tem pokazala, zakaj se g. Puniša Račić tako zelo zavzema za posojilo, je spravila go-

vornika v mučno zadrego. Njegov govor pa je tako razburil poslance Novice Šavlića, da je prišlo med njim in govornikom do tako hudega prerekanja, da je moral predsednik sejo prekiniti. Ko je po daljšem odmoru Puniša Račić nadaljeval svoj govor, je med drugim izjavil: «Bratje Hrvati! Vi ste se zelo hlabro borili za ideje centralnih držav. Bodite srečni in zadovoljni, da vam ni treba plačevati nam Srbom vojne odškodnine. Vidite, po vsem tem bi nam ne bi bilo treba sedaj govoriti, če bi se država nazivala kratkomo kraljevina Srbija ali Velika Srbija, ne pa kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.»

Razumljivo je, da je ta izjava enega najintimnejših prijateljev g. Vukičevića izževala pri opoziciji ogorčene proteste. Videti pa je bilo, da je bil nastop in predkrita izpoved Puniše Račića silno neljuba tudi demokratom, ker dokazuje, da se oni s tem naziranjem popolnoma strinjajo, dašravno tega na zunaj ne kažejo tako očitno. Značilno je, da so tudi slovenski klerikalci s pritrdilnim molkom kvitirali to izjavo svojega zaveznika.

Za Punišo Račićem, čigar govor je izževal v političnih krogih živahne komentarje, je dobil besedo zemljoradnik Voja Lazić, ki se je priključil protestu KDK proti nettunskim konvencijam in zelo ostro kritiziral postopanje vlade. Seja ob 12.30 še traja.

Šest smrtnih obsodb v Prpičevem procesu

Danes dopoldne je bila v Zagrebu razglašena obsodba v procesu proti zloglasni roparski tolpi Prpića Malega.

— Zagreb, 30. maja. Danes dopoldne je bila razglašena obsodba v procesu proti znani roparski tolpi Prpića Malega. Ze mnogo pred napovedano uro je bila sodna dvorana do zadnjega kotička zasedena. Med grobno tišino je predsednik senata višji sodni svetnik Bačac prečital obsodbo, ki obsega 183 s strojem pisanih strani. Sodba se glasi:

Prpić Mali, Ibrahim Krkić, Mijo Vrbanić, Mario Krmpotić, Nikola Brdarević

in Frano Smojver se obsojajo na smrt na vešilih.

Mile Vukolić na dosmrtno ječo, Nikloa Budak na 15 let in Juraj Prpić-Cigo na pet let težje ječe. Marko Mrvaljević, Ruža Robinić in Petra Karpanža so oproščeni. Smrtna obsodba se ima izvršiti tako, da bo prvi obešen Frano Smojver, zadnji pa Prpić Mali. Obsojenci so sprejeli razsodbo mirno. Zagovorniki so prijavili priziv.

Slavonski demokrati izstopili iz Davidovičeve stranke

20 demokratskih organizacij osiješke oblasti je izstopilo iz stranke — Ponovna uničujoča obsodba politike g. Davidovića
Želja po tesnem sodelovanju s KDK

— Slavonska Slatina, 30. maja. Na binokstni ponedeljek se je vršila tukaj konferenca zastopnikov demokratskih organizacij iz osiješke oblasti, kjer vlada, kakor smo že poročali, silno nezadovoljstvo z vodstvom in politiko Davidovičeve demokratske stranke, ki je baš v zadnji dobi pokazala, da nima nikakega razumevanja za potrebe prečanskih krajev. Akcija, ki jo vodi bivši predsednik oblastne organizacije demokratske stranke v osiješki oblasti, dr. Oreb, ni ostala brez odmeva in na binokstni ponedeljek je 22 organizacij, ki predstavljajo demokratsko stranko v osiješki oblasti, izstopilo iz stranke.

V to svrhu je bila na binokstni ponedeljek sklicana v Slavonsko Slatino konferenca oblastnih delegatov; konference se je udeležilo 22 organizacij. Vodstvo demokratske stranke je na zunaj to akcijo sicer omalovaževalo, vendar pa je pošiljalo k posrednim uglednim pristajem posamezne poslance in jih rotilo, naj ne slede dr. Oreb. Toda razočaranje nad strankinim vodstvom in nezadovoljstvo nad pristaji, je tako veliko, da so vsi ti poskusi ostali brezuspešni in je demokratska stranka v Slavoniji s sklepom binokstne konference v Slatini dejansko izginila.

Na konferenci je dr. Oreb ponovno razložil svoje stališče in med drugim izjavil: «Prečanski demokrati smo že dve leti neprestano opozarjali vodstvo stranke na potrebe prečanskih krajev, vendar pa stranka med tem ni pokazala nikakega razumevanja. Tolažila nas je, da se bodo razmere zboljšale, ko bo prišla na vlado. Sedaj je stranka že več kot leto dni v vladi, a spremeno se ni ničesar. Ze na kongresu v Beogradu sem izjavil, da naj gre stranka takoj v opozicijo, če ne more uveljaviti svojega programa. Naš zadnji sestanek je bil prijateljski razgovor in zadnji memento strankinemu vodstvu. Diktata v stranki ne trpimo. Poslali so k meni posl. Kosto Timotijevića, ki me je rotil, naj ne delam sitnosti. Razložil sem mu naše stališče, a on me je zavrnil, češ da hočemo mi vlado dati nad njimi ter mi zagrozil, da nas bodo že ukrotili. Zdi se, da bi se gospoda iz Beograda prav radi igrala nad nami neke vrste obznanje. Mi se je ne bojimo. Jaz sem že ponovno naglasil, da je jugoslovstvo demokratski stranki samo krinka in da na led nihče ne gre. Mi vidimo, da naše kraje plačajo. Mi smo dali državi 80 odstotkov vsega svojega premoženja. Toda končno moramo gospodi v Beogradu jasno in odločno povedati, da smo dali dovolj in da ne damo naše svobode in našega poštenja. Bilo bi žalostno, če bi mi še dalje podpirali takšno vlado. Mi smo proti srbijanski hegemoniji in smatramo, da je potrebna revizija ustave. Mi se ne odrekamo demokratski ideji, ker ljubimo to državo, izstopamo pa iz demokratske stranke, ker nečemo, da govorimo v našem imenu oni, ki nas sicer nočejo poznati. Odločili smo se za to korak, ker nečemo, da bi bil naš pošten narod suženj beograjske čaršije. Podpirali pa bomo vselej in povsod vsako akcijo, ki gre za tem, da se izboljša stanje v državi.»

Za Orebom so govorili delegati posameznih organizacij, ki so se vsi priključili njegovemu naziranjju in se izjavili za takojšen izstop iz stranke. Le trije so izrazili mišljenje, da bi kazalo počakati do nedeljske konference demokratske stranke v Zagrebu. Končno je bila soglasno sprejeta sledeča resolucija:

«Predstavniki organizacij demokratske stranke v osiješki oblasti so razpravljali o političnem položaju v državi in nezado-

voljni ter ogorčeni nad vodstvom stranke, ki s svojim sodelovanjem v vladi in s svojim postopanjem v Narodni skupščini ne kaže niti najmanjšega razumevanja za potrebe naših krajev, niti volje, da ugodimo našim upravičenim željam, sklenili sledeče:

1. Vse navzoče organizacije demokratske stranke korporativno izstopajo iz Davidovičeve demokratske stranke.

2. Oddvojene organizacije sestavljajo samostojno politično skupino pod imenom hrvatsko-srbska demokratska organizacija.

3. Ta politična organizacija zahteva temeljito izpremembo sistema in v zvezi s tem revizijo ustave, ki naj zajamej popolno enakopravnost vseh državljanov in vseh pokrajin.

4. V dosego tega cilja smatra ta organizacija za potrebno najtesnejše sodelovanje s KDK in to tem bolj, ker je izdal enake smernice tudi kongres Davidovičeve demokratske stranke v Beogradu.

5. V svrhu izvedbe te akcije se izvoli petčlanski odbor z dr. Orebom na čelu, ki ima nalogo, da ukrene vse, kar smatra za potrebno.»

S tem sklepom je demokratska stranka v prečanskih krajih začela razpadati, ker ni dvoma, da bodo vzhodu organizacij v osiješki oblasti sledile v kratkem tudi vse ostale organizacije te stranke v prečanskih pokrajinah. Zlasti v Dalmaciji je izzvala akcija dr. Oreba splošno odobravanje. Konferenca, ki je sklicana za dne 3. junija v Zagreb ima sicer namen, da pomiri duhove, vendar je sklep vlade, da ratificira nettunske konvencije, nezadovoljstvo v vrstah prečanskih Davidovičevcev še poveča. Vedno bolj postaja jasno, da je Davidovičeva demokratska stranka v onem trenutku, ko je g. Davidovič izdal demokratsko unijo in se pridružil reakciji velikosrbskih hegemonistov, izgubila upravičenost na daljnega obstoja v prečanskih pokrajinah.

„Italia“ — izgubljena

— Oslo, 30. maja. O Nobilovem zrakovu in usodi posadke tudi danes ni še ničesar znanega. Domneva se, da je zrakovlov radi goste megle letel zelo nizko in se je, brzokone zalezel v kako ledeno goro. Pri tem se je najbrž tako pokvaril, da ne more nadaljevati poleta, niti poročati o svoji usodi. Nesreča se je po mnenju strokovnjakov morala zgoditi kakih 180 do 200 km severno od Kingsbaya.

Norveška vlada je organizirala pomožno ekspedicio, na največje zažudenje oblasti in splošno ogorčenje javnosti pa je italijanska vlada ponudila pomoč odklonila, češ, da bo sama organizirala reševalno ekspedicio. Tudi ruska vlada je odredila, da odpluje v Severno ledeno morje več parnikov z letali, da preiščejo tamošnje pokrajine in najdejo morebitne sledove o »Italiji«. (Glej tudi poročilo na 4. strani!)

Protestni shod Narodne odbrane

— Beograd, 30. maja. Narodna Odrana je sklicala za nedeljo velik protestni shod proti nettunskim konvencijam. Danes je izdala sledeči razglas:

«Onega dne, ko se je naša vlada odločila za težko žrtve, da ratificira nettunske konvencije, je fasisistična družba v Zadru napadla našega predstavnika, zažgala našo zastavo in grozila z vojno. Na to nečuvno provokacijo ni mogel ostati ravnodu-

šen niti Split, niti Dubrovnik, niti Zagreb, niti Ljubljana in v vsej državi je izbruhnil val silnega ogorčenja. Verna svojim tradicijam bo Narodna Odrana spregovorila na prvi dan binokstnih praznikov v Beogradu in je prepričana, da se bo na njenem protestnem shodu zbral ves nacionalni Beograd, da pove vsemu našemu narodu, da ne bo nikdar pustil, da pride le ena ped naše zemlje pod Italijo, da ne bo nikdar dopustila, da bi se trgovalo z našo nacionalno častjo.»

Italija ni pritiskala na ratifikacijo?

— Beograd, 30. maja. Včerajšnja »Politika« je objavila vest, da je italijanski poslanik general Bodrero takoj po svojem povratku iz Rima posetil zunanega ministra dr. Marinkovića, na kar se je nemudoma sestel ministrski svet in sklenil predložiti nettunske konvencije skupščini v ratifikacijo. Službena Agencija »Avala« objavlja danes sledeči uradni komunikat:

»Pooblaščenim smo, da najodločnejše demantiramo včerajšnje vest »Politike«, da je italijanski poslanik general Bodrero takoj po povratku iz Rima posetil zunanega ministra in da je vlada na podlagi te intervencije sklenila predložiti nettunske konvencije Narodni skupščini.»

Ratifikacijo zahtevajo bankirji

— Beograd, 30. maja. Diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da je angleška bančna skupina, s katero se pogaja Jugoslavija za najetje velikega inozemskega posojila, zahtevala, da Jugoslavija predhodno ratificira nettunske konvencije, povdarjajoč, da bi to dovedlo do normalizacije odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ki sedaj niso baš prijateljski.

Izlet naših avtomobilistov v Nemčijo

Da vrne lanski poset nemških avtomobilistov, je Avtomobilski klub kraljevine SHS organiziral izlet avtomobilistov v Avstrijo in Nemčijo. Organizacija izleta je bila poverjena ljubljanski sekciji Avtokluba, ravnotako je sekciji poverjeno vodstvo izleta in vožnje. Izlet vodi predsednik sekcije g. Avgust Praprotnik ob podpori g. dr. Cirila Pavlina.

Danes dopoldne so se začeli zbirati naši avtomobilisti pred Kazino. Z balkona je vihrala krasna društvena trikotna zastava. Vseh prijavljenih avtomobilov je 42 in sicer iz Ljubljane 16, Beograda 8, Zagreba 7, Sarajeva 2, Subotice 1 in iz Maribora 7. Mariborski udeležniki niso prispeli v Ljubljano, marveč se šele v Beljaku pridružijo ostalim izletnikom, ki so prispeli danes v Ljubljano. Okoli poldna se je zbrala pred Kazino in v Zvezdi večja množica avtomobilistov, sportnikov in drugega občinstva, ki je radovedno ogledovalo razne tipe avtomobilov, med katerimi so bili Lincoln, Oakland, Tatra, Steyer, Puch, Fiat in drugi tipi. Celokupno število izletnikov znaša 150, med temi omenimo predsednika Centralne sportne komisije g. Andra Ristića iz Beograda, predsednika zagrebške sekcije g. Milana Bošnjaka in podpredsednika ljubljanske sekcije g. barona Borna.

Točno ob 13. so prvi avtomobili oddrčali izpred Zvezde po Šelenburgovi ulici in Aleksandrovi cesti ob živahnem pozdravljanju občinstva proti Šiški in dalje na Gorenjsko. Na carinski postaji v Podkornu na meji se izletniki poslovajo od domovine in krenejo čez sedlo Podkoren v Avstrijo, kjer jih na avstrijski meji pozdravijo zastopniki koroškega avtomobilskega kluba.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 0—22.9375, Berlin 13.525—13.6225 (13.6075), Bruseli 0—7.932, Budimpešta 0—9.93, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.983 —8.013 (7.998), London 277.02 — 277.82 (277.42), Newyork 56.71—56.91 (56.81), Pariz 0—223.75, Praga 0—168.5, Milan 298.3—300.3 (299.3).

Elektr. Investicijsko 91.5 den., Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 128 den., Pražedion 860 d., Kreditni zavod 165—175, Veveče 105 den., Kranjska industrijska 310 den., Veče 280—300, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Lesni trg. Tendence čvrste. Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer 1 vagon tramičev, 3/3, 4/4, 4/4, fco, vag. Sušak po 320 in 1 vagon bukovičevih neobrobiljenih plohov, od 40—100 mm, I., II., fco, vag. meja po 580.

Deželni pridelki. Tendence nespremenjena. Zaključeno ni bilo. Cena turščice je nekoliko popustila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 799.80, Berlin 13.6075, Milan 299.30, London 277.42, Praga 168.50, Newyork 56.81, Pariz 223.75, Curih 10.95.

Elektr. 448.

INOZEMSKA BORZA.

Curih. Beograd 9.132, Dunaj 73.02, Berlin 124.27, Praga 15.38, Milan 27.34, Pariz 20.43, London 25.335, Newyork 518.85.

Klerikalci v zagovoru nettunskih konvencij

«Slovenec» proglašja odpor proti nettunskim konvencijam za demagoštvo. — Oficijelna SLS v nasprotju z izjavami katoliških akademikov. — Klerikalni tisk brani nettunske konvencije, da bi ne izpadel dr. Korošcu policijski pendrek iz rok.

Današnji »Slovenec« brani na vse kriplje ratifikacijo nettunskih konvencij, ki jo namerava vlada izvesti v Narodni skupščini, ter trdi, da je ves odpor, ki se pojavlja v naši javnosti proti nettunskim konvencijam — navadna demagogija.

Potrebo ratifikacije utemeljuje klerikalno glasilo s trditvijo, da so ratifikacije želele tudi zapadne velesile, ki streme za tem, da se odstranijo vzroki, zaradi katerih nas blati Italija kot nezveste (!) pogodbenike, nadalje, da je ratifikacija nettunskih konvencij v zvezi z našim zunanjim posojilom in da je kršitev (!) tudi neratificiranih pogodb izživanje nasprotnega tabora, ako ne že ponujanje bojne pravice. »Slovenec« vprašuje: »In ali je končno Jugoslavija velesila kot Amerika, Anglija, Rusija ali Francija, da bi s svojimi načrti napram drugi državi tako prodira, da doseže vse tudi v eni sami pogodbi?«

Tako piše klerikalno glasilo danes, ker se boji, da bi ne padla zaradi neratificiranja nettunskih konvencij sedanja vlada, v kateri vihti dr. Korošec kot notranji minister svoji policijski pendrek ter dopušča, da preliva njegovi podrejeni organi kri onih, ki se javno upajo protestirati proti nasilstvom fašizma nad našim življenjem v Italiji.

»Slovenec« se pri tem tudi sklicuje na neke izjave St. Radica, ko je bila v vladi HSS. Toda bolje bi bilo, da bi se spomnil na svojo tedanjo lastno pisavo, ko je pisal: »Ne bomo mogli oprostiti bratom Hrvatom, ki so s temi konvencijami prav tako tangirani kakor Slovenci, ako bodo zadnje glasovali. S tem bi storili zločin nad narodom. Gospodje poslanci, narod vas bo pozval na odgovor in obsodba bo strašna. Večino in zlasti brate Hrvate pozivamo, naj v zadnjem trenutku glasujejo po svoji vesti.«

Z ozirom na tedanjo »Slovenčev« pisavo odgovarja današnji zagrebški »Jutarnji list« upravičeno takole: »Hrvatni niso tedaj izvršili tega zločina napram narodu in bili so v stanju preprečiti, da tega ni storila niti beograjska vlada. Ako bi ta zločin storili, bi narod zares izrekel obsodbo, ki bi bila strašna. Cesar pa Hrvat niso hoteli storiti, hočejo sedaj storiti Slovenci. Pripravljajo se, da izvrše ta grozni zločin nad narodom in že sedaj ga branijo. Kakšno obsodbo bo izrekel narod, to jim kažejo demagogije. Bratje Slovenci, danes vam sporočamo: V zadnjem trenutku glasujte po svoji vesti in pomislite na trpljenje vaših in naših bratov pod Italijo. Ako boste glasovali za nettunske konvencije, vas bo narod pozval na odgovor in obsodba bo strašna.«

Kot rečeno, utemeljuje »Slovenec« potrebo ratifikacije nettunskih konvencij z

najetjem inozemskega posojila. Čeprav so se slične trditve pred dnevi iz vladnih krogov demantirale, bodo vsekakor resnične. Kakor vse kaže, se vladi z ratifikacijo nettunskih konvencij nudi zato, da bi lahko čim prej spravila posojilo pod streho. Potreba denarja je vladi glavni vzrok za izvršitev izredno važnega političnega in diplomatskega akta. S tem pa si je vlada sama iztrgala iz rok važno diplomatsko bojno sredstvo. kajti pri požajanih z Muslimijem za ureditev raznih spornih vprašanj bi lahko tvorila ratifikacija nettunskih konvencij važno protislužno za italijanske koncesije. Do nedavnega je tudi obstojala namera, da se naj vprašanje nettunskih konvencij reši v okviru ostalih pogajanj z Italijo. Tako je tudi po urditvi Sv. Pribičevića v Narodni skupščini izjavil zaupno sam zunanji minister dr. Marinković.

Nenadna namera vlade, da takoj predloži Narodni skupščini v ratifikacijo nettunske konvencije, je zbudila zato upravičeno nezaupanje naše javnosti, kar dokazuje množične demonstracije po državi. Saj je res, da demonstracije ne morejo zboljšati odnosov napram Italiji, to da vsekakor so bile potrebne kot izraz pravega mišljenja našega naroda, ker je Italija naš molk in omahljivost vlade smatrala za našo slabost. Ne more se tu govoriti o demagoštju, kakor to dela »Slovenec«, ki pozablja, da očita na ta način demagoštvo tudi katoliškim akademikom v Zagrebu in drugod, ker so na protestnih zborovanjih v imenu svojih organizacij podpisali protestne izjave proti fašistovskim nasiljem in ratifikaciji nettunskih konvencij.

»Slovenec« bi seveda obenem rad ublažil vtis, da so dr. Koroščevi organi napadli dijake, ki so manifestirali za pravice naših zatiranih rojakov onstran mej, kakor kaže divjake in kakor da bi ne bili naši državljani. Dr. Koroščevi organi so celo demoralizirali v Beogradu dom, ki ga je iz lastnih sredstev zgradil za dijake beograjske univerze sam kralj Aleksander!

Imeli smo že v Jugoslaviji ponovno demonstracije proti Italiji in fašistovskemu nasilju, toda nikdar niso policijski organi proti udeležencem tako surovo nastopili kakor sedaj, ko je notranji minister katoliški duhovnik dr. Korošec.

»Slovenec« bi seveda ne ostal sebi zvest, ako bi ne zagovarjal vseh grehov in napak sedanje vlade, vsekakor pa bi bilo bolje v interesu ugleda slovenskega naroda, če bi molčal. Ali more sploh komu koristiti, da se postavlja v nasprotstvo z razpoloženjem vsega jugoslovanskega naroda? V resnici se čudimo, s kakšno lahkoto prevzema klerikalno časopisje ob vsaki priliki efijaltske vloge!

Kornel Makuszyński:

Mož in tuja žena

— Tako torej — je dejal mož po dolgem razmišljanju in mučni tišini, ki mu je šla že na živce.

— Ti moj edini in najdražji! Ločim se od tebe kakor kraljica, — je dejala žena, ki je razmišljala o tej frazi že tri dni.

— Ah, draga moja! — je zašepetal kar tja v en dan, ker mu ni prišlo nič pametnega na misel.

— Sedi sem-le, bliže k meni... da se pomeniva o tem, veš...

— O čem?

— O tej najini smrti.

Bila je zares slaba perspektiva govoriti o smrti ob izviru življenja in celo v trenutku, ko misli človek bolj na šilce dobrega konjaka, nego na samomor. Zato je s težavo nakremžil svoj obraz, da je dobil tragične poteze.

— Govoril!

— Kako tiho je tu!

— Da, zelo tiho je.

— Po tej ulici se nihče ne vozi.

— Zelo redko drda mimo kak voz.

— Mene bi bilo strah, če bi ostala sama tu.

— Beži no, saj nisi dete.

— In ti umreš nocoj tu!

— Kaj? Ah, da... Seveda. Nocoj... Ti moj edini!

— Oh!

Hip nato je dejala:

— Kako strastno poljubljaš!

On je pa postal sentimentalni:

— To so že poljubi pred smrtjo. In tedaj mu je začela na dolgo in široko razlagati, kako uresničita svoj načrt. Ona odide in bo doma kleče molila do polnoči. Ko odbije ura polnoč, se preseli on na oni svet. Kroga mu raznese glavo, to ubogo, oboževano glavo, katere je bil najbolj vesel zlasti lasuljar.

— Ali imaš revolver?

— Imam.

Pogledala ga je, kakor da mu ne verjame.

— Čuj, pa se vendar že nisi hotel ustreliti?

Siromak jo je začudeno pogledal.

— Ah, kaj šel! Ne, še nikoli nisem imel takih namenov, prav zares da ne.

Stopil je k nočni omarici in vzel iz predalčka revolver. Na obrazu se mu je poznalo, da je že imel samomorilne namene. Vsaj ona je bila trdno prepričana, da jih je imel.

— Le poglej!

Lepa žena se je hitro skrila za omaro.

— Ne šali se, dragi moj! Koliko nesreč se je že pripetilo pri neprevidnem ravnanju z orožjem.

Ni je hotel več strašiti.

— Čuj!

— Prosim.

— In s tem revolverjem se ustreliš?

— Seveda.

— Nocoj?

— Nocoj o polnoči.

— Častna beseda?

— V takih zadevah se ne daje častna beseda.

— Pa priseži!

— Prisegam!

— Pri ljubezni do mene?

— Pri ljubezni prisegam.

Zaljubljeno ga je pogledala in mu molče obljubila še zadnjo nagrado za to junaštvo.

— Če bi vedel, kako prekrasen si ta hip!

Skromno je povsli glavo in vprašal:

— No, a ti?

— Jaz? Tudi jaz umrem. Da, nocoj umrem. Sicer mi pa itak počasi srce od bridkosti v hipu, ko bom vedela, da te ni več med živimi.

— Dušica moja!

— Morfij imam pripravljen. Zjutraj me ne bo več med živimi.

Globoko se je zamislila, zagledala se je nekam v daljavo in zašepetala:

— To je škandal v mestu! Le pomisli, kdo bi si mogel misliti! Bože moj! Kaj bo, kaj bo!

— Kaj pa on?

— Kdo? Moj mož? Ne vem. Naj stori, kar hoče. Ta hip ga sovražim.

— A vendar si mi že opetovano zatrjevala, da ga ljubiš.

— Kdo? Jaz?

— Da, til!

— Ah, to ni res. Če sem kaj takega trdila, sem se samo šalila.

— A deca se ti ne smili?

Povesila je glavo in objela z obema rokama njegova kolena. Ni je hotel več spraševati, ker je bilo jasno, da se ji otroci zelo smilijo.

Žena je lahko tudi hijena, lahko sovrži svojega moža, toda otroke ima vedno rada.

Atmosfera je bila težka.

Smrt se je zares bližala.

Oba sta prebledela.

Preostajalo mu je še tri ure groznega časa, v katerem si človek že pripravlja perilo na oni svet in kramlja s vojo dušo, ker ji mora odpovedati stanovanje v telesu.

Ona se je skrbno oblekla.

— Dragec moj, zapni mi, prosim, zaponko pod vratom. Bojim se, da bi se ne prehladila.

— Zdaj pred smrtjo se bojiš?

— Ah, saj res... Prav praviš.

Niti besedice nista več spregovorila. Iz mučne tišine je že tulil grob.

Ko ga je pa zadnjič v življenju poljubila na čelo, jo je stisnilo za grlo in dušilo, da je komaj dihala. On je napel vse sile, da spravi solze v oči.

— Do polnoči bom molila zate, potem pa...

Glas ji je zadrhtel.

Klečal je pred njo in drhtel po vsem telesu.

Ostal je na kolenih, dokler so odmevali njeni koraki po stopnicah.

Ko so koraki utihnili, je ves razkačen vstal.

— Ta histerična babnica se misli menda res zastrupiti. Kaj početi? Kaj naj storim?

Sedel je in se zamislil. Nato je začel hoditi po sobi in kaditi cigareto za cigareto.

— Zastrupi se, bogme da se zastrupi. Tako babnica je zmožna vsega.

— Vrag jo vzel! — je vzkliznil naposled. Pogledal je na uro in se hitro odpeljal v opereto.

— Pa naj se zastrupi — je razmišljal spotoma. — Če je tako trapasta, pa naj se zastrupi. Kaj za to, če bo na svetu ena histerična ženska manj?

Ponoči pa le ni mogel zaspati.

— Kaj, če se je že preselila na oni svet? — je pomislil. — K sreči se to ni zgodilo zavoljo mene.

Nato se je nečesa spomnil, vstal je, prižgal svečo, vzel iz nočne omarice revolver in ga zaklenil v predalček pisalne mize.

— Da ne bo izkušnjav, — je pomislil.

Zgodaj zjutraj je hitel v mesto. Odšel je naravnost v ulico, kjer je stanovala. Vse je bilo mirno.

— To še ni dokaz, — je pomislil.

— Morda je pa že vse končano.

Bal se je vprašati hišnika. V kavarni je hitro prečital jutranje liste. Nobenega poročila o samomoru ni bilo v njih. Imel je neprijeten občutek, da ga je potegnila za nos. Toda na časopise se ni mogel zanesti.

— Morda niso hoteli poročati iz obzirnosti. Naj bo že kakorkoli, za rodbino je pa le škandal.

Naenkrat mu je šinila v glavo srečna misel.

Hitel je po ulicah in prečital vsa mrtvaška naznanila.

— Morda je njen pogreb že naznanjen, — je mrmral sam pri sebi in prečital imena vseh, ki so po kratki in mučni boleznii mirno v Gospodu zaspi in vabijo svoje sorodnike in znanke k pogrebu svojih zemskih ostankov, ki bo točno ob tej in tej uri. Ustavil se je pred zidom, na katerem je bilo vse polno mrtvaških oznanil.

Naglo je čital imena in se pri tem v nekoga zaletel.

— Pardon!

— Ah!

— Vi milostiva, tudi iščete?... To da jaz... sem še živ.

V njeni duši se je našlo zanj samo še zaničevanje.

— Podlež stel... mu je zabrusila v obraz.

In odšla je. Imela je sicer eno izkušnjo več, zato pa enega ljubčka manj.

Izguba je ni bolela, pač jo je pa je zilo, da zavoljo tega bedaka vso noč ni zatisnila oči.

„Italia“ — izgubljena

Že od petka ni noben vesti o zrakoplovu „Italia“, ki je v sredo startal k poletu na severni tečaj in ga po brezzičnih vesteh tudi dosegel. General Nobile je na severnem tečaju vrgel na led velik križ, ki mu ga je dal sam pač na pot.

To je bila zadnja zanesljiva vest o „Italiji“. Nobile je sicer pozneje še javil, da je zrakoplov krenil proti Spitzbergom, potem pa je izginila vsaka sled za „Italio“. Splošno prevladuje bojazen, da je „Italia“ izgubljena in da jo je zadela katastrofa.

Ves svet že več dni mrzlično pričakuje vesti o „Italiji“. Sprva so brezzične postaje javile, da je prestregel signale na pomoč. Tako je redakcija nekega kopenhagenskega dnevnika objavila, da je prejela klice S. O. S.; na pomoč, poleg tega pa tudi besedi „General secure“. List je mnenja, da so prišli ti signali od kake postaje na severu. Edino upanje je še, da je „Italia“ krenila proti Sibiriji. Seveda pa bi bilo to v nasprotju z vestjo, ki prihaja iz San Francisca. Tam so baje prejeli brezzične signale „Italie“, in sicer preko postaje St. Paul na Alaski. „Italia“ bi morala biti torej na ameriški obali daleč na severu. Postaja St. Paul je tudi javila, da je prestregla zadnje vesti o „Italiji“ v petek med 5. in 7. uro zjutraj. Zrakoplov je torej najbrž doletela katastrofa v petek dopoldne, in sicer med 77. in 81. stopinjo severne širine in 17. in 28. stopinjo zapadne dolžine, torej nad severovzhodom Sibirije.

Iz Kingsbaya poročajo, da je prispe-la zadnja brzjavka v ponedeljek, da o „Italiji“ ni duha ne sluha. Parnik „Citta di Milano“, ki čaka v Kingsbayu, je takoj, čim je bila zveza z zrakoplovom prekinjena, organiziral pomožno reševalno akcijo. Parnik že od petka nima nobene zveze z zrakoplovom.

Razpoloženje na ladji je zelo pesimistično in splošno prevladuje mnenje, da se je moral zrakoplov ponesrečiti.

„Citta di Milano“ je zapustila Kingsbay in skušala prodreti proti severu, in sicer v smeri pri Point Barrevu. Ta poizkus se pa ni posrečil, kajti ladja je obtičala v ledu. Spotoma je ladja oddala signale:

„Italia! Italia! Ne obupajte! Pomoč se bliža!“

Čim se je ladja za silo otresla ledu, je ob obrežju polgaoma prodirala proti severu. Po najnovejših vesteh se bliža danskim otokom. Včeraj je „Citta di Milano“ dosegla Amsterdamske otoke.

Preko Berlina poročajo iz Kingsbaya, da je ladja sprejela signal, da je „Italia“ pristala na Amsterdamskem otoku. Vest pa ni potrjena.

V. ITALIJI MOLIJTO!

Vest o neznani usodi „Italie“ je zelo potrla italijansko javnost. Skrb za usodo zrakoplova narašča od ure do ure, zlasti mrzlično razpoloženje je vladalo o Binkošti, ko niso izšli listi. V nedeljo dopoldne so se vršile v Rimu po vseh glavnih cerkvah službe božje za rešitev polarnih letalcev. Nobilova hiša je zbirališče znancev in obdudovalcev generala, ki prihajajo, da tolažijo ženo in hčerko. Papež, ki se zelo zanima za usodo „Italie“, je odredil, da

se vrše službe božje po raznih cerkvah, zahteval je tudi, da ga sproti informirajo o položaju.

Norveška vlada je organizirala reševalno akcijo in mobilizirala več svojih letal, da preiščejo polarne kraje.

Tudi ruska vlada je pripravljena pomagati in je odredila, da morajo imeti vsi telegrafisti pri radiopostajah stalno službo. Norveški letalski poročnik Holm je rekognosiral teren pri Spitzbergih. „Citta di Milano“ organizira pomožno reševalno ekspedicijo s psi v polarno ozemlje.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

**VILA
IN
VOLNA**

**VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI**

**A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.**

RADIO

Berlin

aparati in deli slovitih nemških tvornic, s katerimi vsak čas lahko poslušate ves svet, so po tvorniških cenah v veliki izbiri v zalogi.

Zahtevajte, da se Vam še danes pošlje brezplačen ilustrirani cenovnik R No. 6.

Mesečna odplačila dovoljena.

RADIOBLAŽEK Beograd, Jakšićeva ulica štev. 11. — Telefon štev. 41—85.

10/3

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob prerani smrti našega nad vse ljubljene očeta, gospoda

Franca Barleta

ravnatelja mestnega vojaškega urada v pokoju

za krasno cvetje in prelepe vence se vsem najtopleje zahvalujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni g. načelniku Jos. Turku za njegovo izredno ljubeznjivo naklonjenost in trud, vsem brezštevlnim gasilnim društvom ter zveznemu in župnim zastopstvom, predstavnikom vojaških in civilnih oblasti, gg. govornikom za tolažilne krasne besede, gg. pevcem, za genljivo petje, vojaški godbi, zastopnikom raznih društev in organizacij, številnim gg. kolegom, prijateljem in znancem za nad vse čaščeče spremstvo na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakemu naša ponovna iskrena zahvala.

V Ljubljani, dne 30. maja 1928.

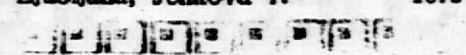
Zaljujoči ostali.

Trg. pomočnik

več mešane stroke klič službo poslovalce ali skladiščnika, gre tudi na deželo v večjo trgovino. Ponudbe na upravo lista pod „Dobra moč“/1065.

Ledne omare

vsake dimenzije, tudi po naročilu, vedno v zalogi. — S. Praprotnik, Ljubljana, Jenkova 7. 1072

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti nad vse ljubljene sopolge in najplemenitejše mamiče, gospe

Julijane Toplikar

izrekamo tem potom najpristronejšo zahvalo. Enako se zahvaljujemo tudi vsem, ki so spremili blagopokojno na njeni zadnji poti in onim, ki so ji poklonili prekrasno cvetje.

Ljubljana, 29. maja 1928.

ZALUJOČI OSTALI.

!! Znižane cene == Cene znižane !!

Velika izbira žepnih robcev, rokavic, nogavic flor in volnenih, triko perila za dame in gospode. Srajce, ovratnike, kravate, dišeča mila. — Kompletna potrebščina za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike. — Vezene in čipke

pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi).

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Urejujte si prebavo, da vam minejo bolezn!

Bolezni želodca in čreves, telesno zaprtje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja, zlata žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave.

Urejujte si prebavo s preizkušenim eliksirjem „FIGOL“, da premine bolezen.

„FIGOL“ eliksir urejuje prebavo in vam vrača zdravje.

„FIGOL“ se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja s poštnim povzetjem z navodilom vred

LEKARNA DR SEMELIK DUBOVNIK 2

Izvirni zabojček s 3 steklenicami, omotom in pošt-nino Din 105.—, z 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din.

Številn. zahvalnice o uspešnem delovanju „FIGOL“